

گره خوردن سرنوشت سیاسی ایران در یک موافقتنامه

۱۵ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۲:۱۹

نماینده انگلیس از ناصرالملک خواست سخنی از بانک ملی به میان نیاورد و خاطرنشان کرد روسیه هم با انتصاب یک فرانسوی به عنوان مشاور بانک ملی ایران مخالفت خواهد کرد، زیرا این عمل منجر به مداخله سیاسی فرانسه خواهد شد.

قرارداد ۱۹۰۷ تنها یک قرارداد سیاسی میان روسیه و انگلیس نبود. بلکه این قرارداد علیرغم ادعای آن به حفظ تمامیت ارضی ایران، استقلال کشور را به خطر انداخت و بحران‌های اقتصادی را نیز گریبانگیر کشور کرد:

«در زمان انقلاب مشروطه ایران هجوم روس و انگلیس ضرورت پیدا نکرد؛ اما پس از علنی شدن قرارداد ۱۹۰۷ رایس نامه‌ای به دوست دیرینه خود ناصرالملک که اینک رئیس‌الوزراء شده بود نوشت و به طور خصوصی خاطرنشان کرد قراردادی بین روس و انگلیس امضاء شده است، اما قبل از اطلاع دولت ایران منتشر نخواهد شد. ادعا شد این قرارداد استقلال و تمامیت ارضی ایران را تضمین می‌کند و روس و انگلیس متعهد می‌شوند که در منطقه نفوذ دیگری درصدد کسب امتیاز نباشند و یا اقدامی انجام ندهند که به ضرر دیگری باشد. او موافقت نامه را «کاملاً ضروری» خواند و توضیح داد که این کار پیش‌تر توسط ژاپن، فرانسه، روسیه و انگلیس برای ادامه وضعیت موجود در آسیا صورت گرفته است. او زمان را برای بهره‌برداری ایران از کمک‌های قدرت‌های بزرگ اروپایی برای توسعه منابع خود مناسب ارزیابی کرد و از ناصرالملک خواست سخنی از بانک ملی به میان نیاورد و خاطرنشان کرد روسیه هم با انتصاب یک فرانسوی به عنوان مشاور بانک ملی ایران مخالفت خواهد کرد، زیرا این عمل منجر به مداخله سیاسی فرانسه خواهد شد. به این شکل سرنوشت سیاسی ایران با بحران‌های اقتصاد داخلی و مسئله هند گره خورده بود.»

منبع: حسین آبادیان، بحران مشروطیت در ایران، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۳، صص ۵۴۷-۵۴۸

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۹۵۳۶/گره-خوردن-سرنوشت-سیاسی-ایران-یک-موافقتنامه>